

Forfatter: Anker, Carsten Tank

Titel: BREV TIL: Christian Frederik FRA: Anker, Carsten Tank (1814-03-07)

Citation: Anker, Carsten Tank: "BREV TIL: Christian Frederik FRA: Anker, Carsten Tank (1814-03-07)", i *Christian Frederik og Carsten Anker's Brevveksling 1814 - samt Uddrag af deres Breve fra 1801-13 og fra 1815-17*, CHRISTIANIA, s. 174. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002155169-000-shoot-L0021551690000071.pdf> (tilgået 16. juli 2024)

Anvendt udgave: Christian Frederik og Carsten Anker's Brevveksling 1814 - samt Uddrag af deres Breve fra 1801-13 og fra 1815-17

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

5.

Privat.

Christianssandd. 7. Marts 1814, sendt d. 9. Marts.

Af mit Officielle vil D. Kongl. Høihed have erfaret min Ankomst hertil igaarmorges, og at jeg fra Moss kun har været 33/4 Dag underveis, uagtet først næsten den hele Vei var den modbydeligste, jeg nogensinde har seet. Ikke sjelden medgik henved 3 Timer paa 1 Mil. Min Frygt for, at Skibet skulde have ventet paa mig, understøttede min Anstrenselse. Vinden s. 175er nu god, men sterk. Formodentlig skal jeg ombord iovermorgen, Onsdagen d. 9. Marts, og vil Lykken følge, kan jeg i faa Dage være mindst under Land, om ikke i Land.

DHrr. Søofficerer taler meget om at lande i Leith, af hvilken Mening ogsaa nogle Kjøbmænd er. Dette vil være mig kjært, thi Reisen til London vil ikke alene være kostbar, men medtage 3 paa 4. Dag, og sandt at sige ønskede jeg helst at komme uanmeldt.

Svenske Intriger kunde have i Forveien udspreddt eller insinueret et ufordelagtigt Begreb om mit Ærindes Beskaffenhed. Jeg maa lade mig lede af Kapteinen ombord, og heller end at krydse for at naa London, forstaar det sig selv, at vi maa søge den første Havn, den bedste. Dette som alt staar i Gruds Haand. Kommer jeg til Leith eller til nogen anden Havn end London, saa maa dog Skibet straks seile did, baade for at være ved Haand en og for at modtage de norske Fanger. Jeg tror ogsaa, det bliver bedst at lade Løitnant Sneedorff blive ombord for at gaa med Skibet [„Norge"] til London, da hans Landreise did er uforuden, ligesom og Bekostningerne. Alt dette kommer dog an paa Omstændighederne. Bestemt er jeg af den Mening, at vi bør gjøre alt for at komme til London direkte.

Her er en meget god Stemning. At være svensk er dem en afskyelig Tanke, og tvivler jeg paa, at der er mere end trende Mænd: Wedel, P. Anker og Aal, der har næret denne foragteligste af alle Ideer.

For dette Sted er Wergeiand og Mørch valgte. Den førstnævnte bliver en vigtig Person paa den store Dag. Han er Demokrat, en tør og reserveret Person. Jeg anvendte et Par Timer i Konversation med ham i et Selskab hos Kjøbmand Mørch idag. Skjønt han tilkjendegav den oprigtigste og ærbødigste Hengivenhed for D. K. Høiheds Person, udlod han sig med, at man ved denne Leilighed maatte glemme Individet for Rigets tilkommende Tryghed.

At forekomme Norges fremtidige Forening med Danmark er en Hovedide hos flere. Denne vil blive det vanskeligste Punkt for D. K. Høihed. Den er i sig en Daarlighed, thi den vilde s. 1760 involvere [indvikle] os i Minutet i den uheldige Misforstaaelse med Danmark.

Her maa sandelig manøvreres i den store Forsamling. Alle dem, D. K. Høihed kan stole paa, maa arbeide for at faa fornuftige, derhos moderate Mænd til Komiteen og derfra ndelukke Wedel, Aal og Wergelamd. Jo flere Bønder og Kjøbmænd deri — jo bedre. Derhos en Beck, en Treschow, en Sverdrup og Bugge. Gud give, jeg da kunde være hjemme til den Tid!

Schouboe bar gjort sig al Umage for at faa Bønder valgte.

Denne store Handling — Gorges Providering — hviler tungere paa mit Sind end de udvortes Anliggender.

D. K. Høiheds vigtige Breve til de fremmede Puissancer [Magter] skal efter naadigst Befaling og Forskrift blive benyttede.

Jeg tør underdanigst foreslaa, at D. K. Høihed ogsaa vilde sende mig til Keiser Napoleon. Der er underveis opstaaet en Ide hos mig, som jeg denne Gang ikke faar Tid at udvikle. Maaske jeg kunde af den engelske Regjering faa Tilladelse at reise over Kanalen, og det maatte være for D. K. Høihed vigtigt at vide, hvordan denne store Mand udlod sig om Norges Stilling og om D. K. Høiheds store Foretagende til sammes Redning. Man kunde faa Anledning til at underrette ham om mearet og maaske af Svar og Ansigt gjette sig til nogle af hans Meninger om Sverige og Ponte-Corvo.

Jeg havde desuden andre Hensigter, som D. K. Høihed i sin Tid ikke vil misbillige, naar jeg faar Tid at forklare. Fra England, vil Ghid, skal dette omstændelig ske. Napoleon er ei let at kaste af Sadlen, og jeg tror ingenlunde paa hans défait [Undergang]. Han vil nok en lang Tid blive en vigtig Person i Europa. Her er desuden siden igaar Rygter, som ikke er usandsynlige: at han har vundet en stor og afgjørende Seir.

Skulde D. K. Høihed bifalde min Ide at faa saadant Brev, saa henstilles underdanigst, om ikke et Brev til Ministeren for de udenlandske Affærer maatte ndfærdiges af Grev Schmettino — blot som en Introduktion til hans gode Accueil [Modtagelse] som den, der er benaadet med D. K. Høiheds Tillid. Ei mere, ei videre. Der gives vel en Leilighed til at faa dette oversendt, adresseret til Hornemans Adresse.

s. 177 Wedels Visit til Essen er ublu og djerv. Men kunde D. K. Høihed overvinde sig og den altfor billige Fortrydelse til den Grad at tilbyde ham Christiania Stift, da vilde det være at samle Kul paa Fiendens Hoved. Han modtager det vist ikke, og det er netop, hvad man kunde ønske.

A. har givet Kopi af sit merkværdige Brev til F. A. — til nogle Venner i Arendal, sendt for at hverve Stemmer for sin smukke Mening om Nødvendigheden af at forene os med Sverige.

Dette er saa usammenhængende med den Orden, jeg skylder D. K. Høihed, — formedelst de mange venlige Besøg, man gjør mig.

Endnu Kl. 8 Aften [Tirsdag 8. Marts] er M. Pløen ikke ankommen, og kommer han ikke inat, maa han blive tilbage, thi imorgen Formiddag maa jeg ombord. Han vil have fundet Veiene slettere, end han havde ventet; han reiser neppe saa hurtig, som jeg gjorde.

Da D. K. Høihed har bestemt Regjeringens Organisation og hver Forretning har faaet sit Centralpunkt, saa maaske D. K. Høihed vil finde, at en særskilt Komite for Bergverkernes Bestyrelse, som engang tiltænkt, ikke bliver saa nødvendig Grev Vargas kunde da blive af en speciel Nytte. Benneche er — tilforsikrer jeg efter Embeds Pligt — en nbrugbar, ja skadelig Mand. Hans Entledigelse vil D. K. Høihed tidlig eller sildig vel blive nødt at gribe til.

Saa vidt jeg endnu ved, maa Vargas være skikket til denne i sig selv vigtige Post. For at have eller faa en grundig Overbevisning herom vover jeg at gjøre et Forslag i mit underdanigst Officielle, som jeg henstiller til D. K. Høiheds modnere Eftertanke. Jeg har deri ei villet nævne det egentlige Øiemerke formedelst Skriverens Skyld. Vargas er en Udlænding og som saadan ikke yndet af alle. Naar han derimod fremkom med et fornuftigt og vel betænkt Forslag til Misbrugenes Afskafning og Kongsbergs Redning, saa beviser han derved, at han er skikket til dette Embede, og da bortfalder enhver reel Indvending. Dadel bliver da ei at agte paa.

s. 178 Der er en Mand endnu, som ikke synes at eie almindeligt Bifald; jeg ved dog ikke hvorfor. Det er F. [alsen]. Man har troet, at han allerede var bestemt til Justitiarius i Norges tilkommende Høiesteret, og det synes, som man frygtede for dette Valg. Naar jeg vover at nævne denne Omstændighed, da sker det, fordi D. K. Høihed har tilladt mig at nævne alt. Selv har jeg ingen Mening og kan ingen Mening have i denne Sag, da jeg ved intet om hans Jura, kun forekommer det mig, at han ikke har det skarpeste Judicium.

Om Trykkefriheden., som man vistnok vil se at fremtvinge ved samme store Leilighed som Grundlov, har jeg havt en lang Samtale med Biskopen, Hr. Sørensen, en meget agtværdig Mand. Hans Mening er præcis den samme, som D. K. Høihed selv har,. navnlig ei at tillade Anonymiteten, men derimod tillade Trykning af alt, hvad med en frimodig og anstændig Tone, ei med Spot og Satire, skrives under Forfatterens Navn. Jeg lægger til, at det ikke heller maatte være tilladt at skrive om fremmede Magters Politik eller Adfærd.

Trykkefriheden kan kun og bør kun have til Hensigt at gavne Fædrelandet ved at opdage Misbrug og ved at foreslaa Forbedringer, — ei at dadle eller forbedre andre Nationers Bestyrelse, som os uvedkommende. Endogsaa England, der er sterkt nok til at forsvare sine Uartigheder, har havt Uleiligheder af deres ublu Skribenter, som ofte har insulteret fremmede Magter. I hvilken fatal Forlegenhed kunde ikke Norge komme, om man her publicerede onskabsfuld Dadel mod en eller anden Puissance, som ikke vilde taale dette og fordrede Satisfaktion og nødte os maaske til den Ydmygelse at tilbagekalde denne Frihed?

Tallotteriet vil D. K. Høihed maaske aldrig tillade? Skulde det ikke være af god Virkning, om D. K. Høihed lod denne Hensigt blive almindelig bekjendt, naar en Plakat udkom med Forbud mod Kollektioner til fremmede Lotterier? Det danske Klasselotteri kunde maaske vel tillades til dette Aars Udgang, da Kollektionen til den første Klasse allerede er begyndt.

Onsdag Morgen [9. Marts]. Inat kom Pløen og bragte mig straks D. K. Høiheds Pakke og Brev af 4. [dennesj]. Enhver s. 179 Befaling skal paa det nøieste vorde efterlevet. Jeg vilde gjerne have vidst, af hvad Størrelse Signeterne skulde være, og om de begge skal graves i Karniol eller Kalcedon. Maaske det skal være til officielle Ekspeditioner.

Om en Time gaar jeg ombord. Grud i Himmelen give mig nu Lykke og et kjært Udfald.

Hvad Wedel medbringer fra Rosenkrantz om Englands Beslutning ei at tillade Farten paa Norge med Korn, inden Forteresserne er overgivne, — den beliggede mig ei. Man skulde jgtro, at Hensigten var alvorlig. Wedels Ophold i Venersborg fotjener et.....¹ Navn end Uforsigtighed. Jeg finder det en uanstændig Frækhed.

Der har indsneget sig nogle slemme Trykfeil i Publikationen angaaende Flaget. Jeg skal besørge det paa engelsk.

Jeg agter at slutte dette ombord og sende det iland med Lodsens.

Ombord K1. 1.

K1. 121/2 gik vi ombord, fulgt af bedste Mænd. Vinden er sterk, men god. Nu Gud, o Gud, vær med mig og mit, Ærinde. Han velsigne Dem og Norge. Gud høre min hjertelige Bøn.

Til min sidste Dag D. K. Høiheds tro Mand og underdanigste Tjener.

C. Anker.